

לימודים אקדמיים במוסדות להשכלה גבוהה

שנת הלימודים תשפ"ב

יום ראשון 01 אוגוסט 2021
 כ"ג/אב/תשפ"א

אל: סגני המנהלים הכלליים הבכירים למינהל ולמשאבי אנוש במשרדי הממשלה וביחידות הסמך
 המנהלים האדמיניסטרטיביים בבתי החולים הממשלתיים
 הממונים על הלמידה הארגונית במשרדי הממשלה וביחידות הסמך

שלום רב,

הנדון: לימודים אקדמיים במוסדות להשכלה גבוהה - שנת הלימודים תשפ"ב

סימוכין: חוזרנו בנושא: "מדיניות הלמידה בשירות המדינה בחזרה לשגרה" מיום 24 במאי 2020

בהתאם להוראות **התקשי"ר בסעיף 51.371 (ה) 1. (ב-ג)**, רשאי המשרד לאשר השתתפותם של
 עובדים בלימודים אקדמיים (אישור מענק השתלמות ו/או היעדרות בשכר) **רק** במגמות הלימוד
 ובמקצועות המועדפים אותם רואה המשרד כחיוניים ובעלי תרומה ממשית למילוי תפקידו של העובד
 במשרד, וזאת בהתאם לתחומי פעילותו של המשרד ובהתייחס לתפקידו של העובד.

הרציונל העומד בבסיס הנחיה זו הוא, שהואיל ובתחום רכישת ההשכלה הפורמלית האקדמית
 נדרשים המשרדים להקצות משאבים גדולים יחסית ביחס לפעולות הדרכה אחרות (מענק השתלמות
 + היעדרות בשכר), שומה עליהם לבחון בראש ובראשונה את הקשר ההדוק שבין תחום הלימודים
 האקדמיים המבוקש על ידי העובד/ת לבין ליבת העיסוק של המשרד/יחידת הסמך או ליבת העיסוק
 של העובד, ולאשר לימודים אקדמיים, **רק במידה וקשר הדוק שכזה זה אכן מתקיים.**

בנוסף, לקביעת מגמות הלימוד והמקצועות המועדפים של כל משרד ישנן גם השלכות לעניין השימוש
 ב"ימים הסכמיים" לעובדים המדורגים בדירוג האקדמאים במדעי החברה והרוח, בדירוג המהנדסים,
 בדירוג ההנדסאים והטכנאים ובדירוג העיתונאים, ובדירוג השירות המשפטי, **בסיוגם של ימי**
ההיעדרות בשכר במסגרת הלימודים האקדמיים - לימים הסכמיים **שינוכו** ממכסת ימי ההשתלמות
 בשכר העומדים לזכות העובד ולימים הסכמיים **שלא ינוכו** ממכסה זו (בעניין זה ראו סעיפים 51.751
 (א) 3. ו- 51.751 (ב) 4. להוראות התקשי"ר).

בהתאם להמלצות הצוות לבחינת מבנה מערך הלמידה וההכשרה בשירות המדינה, עודכנה
 המדיניות בנושא לימודים אקדמיים כמפורט בחוזרנו שבסימוכין.

להלן הקריטריונים לאישור לימודי תואר ראשון ושני לעובדי שירות המדינה:

תואר ראשון:

קריטריונים (מצטברים) לאישור לימודים לעובדי שירות המדינה:

- ✓ וותק העובד בתפקיד הוא לפחות 5 שנים ואופק השירות שלו לפחות 10 שנים.
- ✓ קיים קשר ישיר והדוק בין תחום הלימודים לליבת העיסוק ולתיאור התפקיד של העובד.
- ✓ עובדים שנבחרו כעובדים מצטיינים או כאלו שדורגו מבין 25% העליונים בהערכות ביצועי העובד השנתיות.

במקרים מיוחדים וחריגים ביותר בהם מבקש המשרד לאשר לימודי תואר ראשון לעובדים שאינם עומדים בקריטריונים אלו כולם או חלקם, יש לפנות בבקשה מיוחדת לוועדת ההשתלמות המרכזית בנש"מ, לפרט בהרחבה את הנימוקים לבקשה ולצרף את כל המסמכים התומכים בבקשה כמפורט בחוזרנו "עדכונים שוטפים – חוזר מספר 21".

https://www.gov.il/BlobFolder/reports/learning_update20_32/he/update-21.pdf

תואר שני:

קריטריונים (שאינם מצטברים) לאישור לימודים לתואר שני לעובדי שירות המדינה.

תנאי סף לאישור לימודים לתואר שני הוא אופק שירות של 8 שנים לפחות.

- ✓ קיים קשר ישיר והדוק בין תחום הלימודים לליבת העיסוק של העובד או המשרד בו הוא עובד (רצ"ב טבלה הכוללת את רשימת מגמות הלימוד והמקצועות המועדפים כפי שהם נקבעו ע"י משרדי הממשלה ויחידות הסמך, ואשר אושרו על ידנו, לשנת הלימודים תשפ"א).
- ✓ מקרים מיוחדים בהם מתרחש בארגון שינוי ארגוני ובמסגרתו מיועד העובד להשתבץ בתפקידים בתחום אחר בו נדרש ידע אקדמי בתחום השונה מתפקידו הנוכחי.
- ✓ בכפוף לשני הקריטריונים הקודמים, תינתן עדיפות לעובדים מצטיינים ולאלו המדורגים מבין 15% העליונים בהערכות ביצועי העובד השנתיות.

תוקף ההנחיות : החל מתאריך ה - 1.6.2020 .

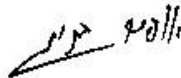
עובדים אשר קיבלו מהמשרד אישור היעדרות בשכר ו/או מענק שכר לימוד ללימודי תואר ראשון או שני **בשנה קודמת**, בהתאם למדיניות הקודמת **ובכפוף להחלטות וועדת החריגים באוצר, רשאי** המשרד להמשיך ולאשר להם היעדרות בשכר ו/או מענק שכר לימוד בהתאם להוראות התקש"ר, מדיניות המשרד והחלטות וועדת החריגים - **עד לסיום התואר**.

בשאלות ובבקשה להבהרות ניתן לפנות לח"מ.

למען הסר ספק, כל ההוראות האחרות המתייחסות ללימודים אקדמיים בהוראות התקש"ר ובחוזרנו השונים, אשר **לא** עודכנו בחוזר זה, **ימשיכו לעמוד בתוקפם**, ובכלל זה, שימוש בימים הסכמיים (פרק 51.7 להוראות התקש"ר) לצורך לימודים אקדמיים, לימודי תואר ראשון במשפטים הטעונים אישור וועדת ההשתלמות המרכזית וכד'.

לנחיותכם רצ"ב בנספח **שאלות ותשובות** בנושא חוזרנו זה.

בברכה,

אופיר בניהו

מנהל אגף בכיר למידה ורווחה ארגונית

העתק: פרופ' דניאל הרשקוביץ - נציב שירות המדינה
חברי הנהלת נציבות שירות המדינה
גב' ענבר סבאג שפייזמן – סגנית מנהל אגף בכיר למידה ארגונית בשירות המדינה

שאלות ותשובות

1. שאלה (תואר ראשון):

למה הכוונה במילים: "קיים קשר ישיר והדוק בין תחום הלימודים לליבת העיסוק ולתיאור התפקיד של העובד" בלימודי תואר ראשון?

תשובה:

לדוגמא: לימודי כלכלה לעובדי יחידות כספים וחשבונות / עובדי אגפי תקציבים, לימודי עבודה וניהול משאבי אנוש לעובדי היחידות למשאבי אנוש, לימודי לוגיסטיקה לעוסקים במשאבים חומריים, רכש ולוגיסטיקה. טכנולוגיות למידה לעובדי יחידות ההדרכה וכד'...
יחד עם זאת, לא יאושרו לימודי כלכלה לעובד/ת מזכירות באגף תקציבים מכיוון שתחום הלימודים אינו קשור לליבת העיסוק ותיאור התפקיד של העובד.

2. שאלה (תואר ראשון):

האם ניתן לאשר לתואר ראשון לימודים הקשורים גם לליבת העיסוק של המשרד?

תשובה:

לא.

לימודים הקשורים לליבת העיסוק של המשרד רשאי המשרד לאשר רק בלימודי תואר שני ובהתאם לטבלה שצורפה המשקפת את תחומי הלימוד הרלוונטיים לליבת העיסוק של המשרד.

3. שאלה (תואר שני):

האם רשאי המשרד לאשר לימודים לתואר שני בתחומים שלא נכללו במסגרת הטבלה האמורה והמתייחסת למשרדם?

תשובה:

לא.

במקרים בהם מבקש המשרד להוסיף או לגרוע תחום לימודים מטבלה זאת, המתייחסת לליבת העיסוק של המשרד/ארגון, יש להגיש בקשה מנומקת בנושא זה למנהל אגף בכיר למידה ורווחה ארגונית בשירות המדינה.

4. שאלה (תואר ראשון ושני):

האם ניתן לאשר כיום לימודים לתואר ראשון או שני בתחומי לימוד אשר הוגדרו בעבר כ"רוחביים": מדעי המדינה, מינהל ציבורי, מדיניות ציבורית וכד'?

תשובה:

לא.

על פי המלצות הוועדה לבחינת מבנה ההכשרה והלמידה בשירות המדינה יש להשקיע את מירב משאבי הלמידה של המשרד בהכשרה לליבת העיסוק של העובד או המשרד ולצמצם מאד את האישורים הניתנים לעובדים לצורך לימודים אקדמיים המוגדרים בהוראות התקש"יר כ-"השכלה כללית".

יחד עם זאת, במידה ואחד מתחומי הלימודים שהוגדרו בעבר כ"רוחביים", קשור בקשר ישיר והדוק לליבת העיסוק של העובד רשאי המשרד לאשר לימודים בתחום זה, ובתנאי שהעובד עומד בשאר התנאים שהוגדרו בחוזר.

לדוגמא: לימודי מדיניות ציבורית לעובד אשר בליבת עיסוקו ובתיאור תפקידו כלול גם תחום קביעת מדיניות.

5. שאלה (תואר ראשון ושני):

למה הכוונה במילים "ובכפוף להחלטות וועדת החריגים באוצר" במשפט: "עובדים אשר קיבלו מהמשרד אישור היעדרות בשכר ו/או מענק שכר לימוד ללימודי תואר ראשון או שני בשנה קודמת, בהתאם למדיניות הקודמת ובכפוף להחלטות וועדת החריגים באוצר, רשאי המשרד להמשיך ולאשר להם היעדרות בשכר ו/או מענק שכר לימוד בהתאם להוראות התקש"ר, מדיניות המשרד והחלטות וועדת החריגים - עד לסיום התואר".

תשובה:

בשלב זה, בהתאם להחלטות וועדת החריגים שבאה לידי ביטוי בסעיף 6.2.1 בהודעת תכ"ם 1.2.0.6.1 בנושא: "הנחיות לביצוע התקציב בשנת 2020" והחלטת ועדת חריגים מיוחדת לעניין היבטי כ"א, תקינה, הדרכה, רווחה ונסיעות לחו"ל מיום 3.2.2020 ובחוזרנו בנושא זה - ניתן לאשר ללומדים חדשים היעדרות בשכר בלבד.

ב"לומדים חדשים" הכוונה היא גם ללומדים חדשים שאושרה להם היעדרות בשנת הלימודים תש"פ והממשיכים ללמוד גם בשנת תשפ"א - שלהם רשאי המשרד להמשיך ולאשר בשנת תשפ"א היעדרות בשכר בלבד לצורך הלימודים.

אישור לימודים ל"לומדים חדשים" אשר הגישו בפעם הראשונה בקשה ללימודים בשנת תשפ"א לתואר ראשון או שני, יינתן בהתאם לקריטריונים שנקבעו בחוזרנו זה.

במידה והמדיניות אשר נקבעה בהחלטת וועדת החריגים האמורה לעיל, תשתנה בעתיד, תשנה בהתאם גם המדיניות בנושא זה.

6. שאלה (תואר ראשון ושני)

מה רשאי המשרד לאשר בשנת הלימודים תשפ"א, לעובד אשר התחיל את לימודיו לתואר ראשון או שני בשנת תש"פ, באחד מתחומי הלימוד שהוגדרו בעבר כ"רוחביים" או בתחומי הלימוד הקשורים לליבת העיסוק של המשרד בו הוא עובד (תחומי לימוד המאושרים כיום רק ללימודי תואר שני) ?

תשובה:

במידה ואושר לעובד היעדרות בשכר בלבד, בהתאם להנחיות וועדת החריגים באוצר, רשאי המשרד להמשיך ולאשר לעובד גם בשנת תשפ"א - היעדרות בשכר בלבד.

במידה ואושר לעובד, טרם כניסת הנחיות וועדת החריגים לתוקף, מענק שכר לימוד בלבד או מענק שכר לימוד בנוסף לאישור היעדרות בשכר - רשאי המשרד להמשיך ולאשר לעובד זה, גם בשנת הלימודים תשפ"א, מענק שכר לימוד (כפוף כמובן למגבלות התקציב וסדרי העדיפויות של המשרד).

**רשימת "מגמות הלימוד והמקצועות המועדפים" במשרדי הממשלה וביחידות
הסמך לתואר שני בשנת הלימודים תשפ"ב**

מס'	שם המשרד	מגמות הלימוד
1.	בתי הדין הרבניים	❖ יהדות ❖ אכיפת חוק ❖ לימודי משפחה
2.	כאן חינוכית	❖ אומנות ❖ תיאטרון וחינוך ❖ קולנוע וטלוויזיה ❖ תקשורת
3.	הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה	❖ סטטיסטיקה ומדע הנתונים ❖ כלכלה ❖ מינהל עסקים-התמחות במימון ❖ דמוגרפיה ❖ סוציולוגיה- מגמת דמוגרפיה
4.	המדפיס הממשלתי	❖ כלכלה ומינהל עסקים ❖ שיווק והנדסת התעשייה והניהול
5.	המטה לביטחון לאומי	❖ לימודי ביטחון ❖ יחסים בינלאומיים ❖ היסטוריה ❖ מזרח אסיה ❖ ערבית ❖ אסלאם ❖ לימודי המזרח התיכון ❖ מזרחנות ❖ כלכלה
6.	המרכז למיפוי ישראל	❖ גאוגרפיה ❖ גיאואינפורמציה ❖ גיאודזיה
7.	הנהלת בתי המשפט	❖ אכיפת חוק ❖ קרימינולוגיה ❖ משפטים ללא משפטנים
8.	הרשות להגנת הצרכן ולסחר הוגן	❖ כלכלה ❖ מינהל עסקים ❖ קרימינולוגיה

מס'	שם המשרד	מגמות הלימוד
9.	הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים	❖ בטיחות בדרכים – לימודי תעודה ❖ הנדסת תנועה ותחבורה ❖ הנדסה אזרחית
10.	הרשות לפיתוח והתיישבות הבדואים בנגב	❖ מזרח תיכון. ❖ חקר סכסוכים ויישובם.
11.	רשות החשמל	❖ כלכלה/ מינהל עסקים ❖ הנדסה ❖ מדעי הטבע
12.	השירות המטאורולוגי	❖ לימודי כדור הארץ ❖ מדעי האטמוספירה ❖ מדעים פלנטריים/ גיאופיזיקה ❖ לימודי גיאוגרפיה/ מסלול מדעי הטבע
13.	הועדה לאנרגיה אטומית	❖ הנדסה ❖ פיסיקה ❖ לימודי בטחון ❖ יחסים בינלאומיים ❖ מדעים ❖ הנדסת בטיחות
14.	מינהל המחקר החקלאי	❖ חקלאות ❖ הנדסה
15.	מינהל המחקר למדעי האדמה והים	❖ גאולוגיה ❖ הנדסה ❖ גיאוגרפיה ❖ מדעי הטבע
16.	מינהל התכנון	❖ תכנון ערים/ עיצוב עירוני ❖ גיאוגרפיה ❖ אדריכלות ❖ הנדסה אזרחית ❖ כלכלה עירונית
17.	מכון עוזמ"ת	❖ משפטים ❖ גישור ויישוב סכסוכים.
18.	משרד האוצר	❖ כלכלה ומינהל עסקים ❖ חשבונאות

מס'	שם המשרד	מגמות הלימוד
19.	משרד האנרגיה	❖ כלכלה ומינהל עסקים ❖ הנדסה ❖ מדעי הטבע ❖ הנדסת אנרגיה
20.	משרד הביטחון	❖ ביטחון ❖ מזרח תיכון
21.	משרד הבינוי ושיכון	❖ כלכלה ❖ בינוי ערים ❖ הנדסה אזרחית ❖ מינהל עסקים ❖ נדל"ן ❖ תכנון עירוני ואזורי
22.	משרד הבריאות ובתי חולים ממשלתיים	❖ מנהל מערכות בריאות ❖ סיעוד ❖ בריאות הציבור
23.	משרד החוץ	❖ יחסים בינלאומיים ❖ כלכלה ומינהל עסקים ❖ מדעי החברה והרוח ❖ תקשורת
24.	משרד החינוך	❖ חינוך
25.	משרד החקלאות ופיתוח הכפר	❖ חקלאות ❖ וטרינריה ומדעי החיים ❖ כלכלה ❖ תכנון אזורי, עירוני וכפרי ❖ הנדסה אזרחית
26.	משרד הכלכלה והתעשייה	❖ כלכלה ❖ מינהל עסקים ❖ הנדסה
27.	משרד המדע הטכנולוגיה והחלל	❖ מדעי הטבע ❖ מדעים מדויקים
28.	משרד המשפטים	❖ משפטים ללא משפטים
29.	משרד הפנים	❖ לימודי שלטון מקומי ❖ ניהול מצבי חירום וסיכון

מס'	שם המשרד	מגמות הלימוד
30.	משרד העלייה והקליטה	❖ פסיכולוגיה, חינוך ❖ הגירה ורב תרבותיות ❖ סוציולוגיה ❖ אנתרופולוגיה ❖ מידענות
31.	משרד העבודה הרווחה והשירותים החברתיים	❖ עבודה סוציאלית
32.	משרד העבודה הרווחה והשירותים החברתיים - זרוע העבודה	❖ מנהל עסקים ❖ לימודי עבודה ❖ כלכלה.
33.	משרד התחבורה	❖ הנדסה. ❖ כלכלה.
34.	משרד התיירות	❖ גיאוגרפיה (תכנון ערים, תיירות) ❖ לימודי א"י ויהדות ❖ כלכלה ומינהל עסקים
35.	משרד התקשורת	❖ כלכלה ❖ מינהל עסקים ❖ הנדסה ❖
36.	משרד התרבות וספורט	❖ ניהול מוסדות תרבות ❖ חינוך גופני ❖ תקשורת המונים (לפ"מ) ❖ תקשורת וניהול (לפ"מ) ❖ שיווק ופרסום (לפ"מ)
37.	משרד לביטחון פנים	❖ קרימינולוגיה
38.	משרד להגנת הסביבה	❖ גאוגרפיה ותכנון סביבתי ❖ מדעי הטבע ❖ מדעי הסביבה ❖ הנדסה סביבתית
39.	המשרד לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל והמשרד לשיתוף פעולה אזורי.	❖ כלכלה ❖ מינהל עסקים
40.	משרד לשירותי הדת	❖ מגמות הלימוד ה"רוחביות"

מס'	שם המשרד	מגמות הלימוד
41.	משרד ראש הממשלה	❖ יחסים בינלאומיים ❖ לימודי מזרח תיכון
42.	רשות האוכלוסין וההגירה	❖ קרימינולוגיה ❖ דמוגרפיה והגירה ❖ מזרח תיכון/ לימודי איסלם
43.	רשות האכיפה והגבייה	❖ קרימינולוגיה ❖ משפטים ללא משפטים
44.	רשות הטבע והגנים	❖ גיאוגרפיה, תכנון אזורי וסביבתי ❖ ארכיאולוגיה, מורשת ושימור ❖ לימודי ארץ ישראל ותיירות ❖ מדעי הטבע, חקלאות וגיאולוגיה ❖ קרימינולוגיה
45.	רשות המים	❖ הנדסה ומדעי הסביבה ❖ הידרולוגיה ❖ קרקע ומים
46.	רשות המיסים: - מס הכנסה ומיסוי מקרקעין - מכס ומע"מ	❖ ראיית חשבון ❖ כלכלה ❖ מינהל עסקים
47.	רשות הפטנטים	❖ משפטים ללא משפטים ❖ מדעי הטבע והחיים ❖ מנהל עסקים ❖ הנדסה, מחשבים ותקשורת
48.	רשות מקרקעי ישראל	❖ כלכלה ומינהל עסקים עם התמחות בנדל"ן ❖ גיאוגרפיה ❖ תכנון אורבני
49.	שירות עיבודים ממוכנים	❖ מתמטיקה ומדעי המחשב ❖ מינהל עסקים עם התמחות במערכות מידע

מס'	שם המשרד	מגמות הלימוד
50.	מערך הסייבר הלאומי	<ul style="list-style-type: none"> ❖ הנדסה (חשמל, מחשבים, תקשורת, תוכנה, תעו"נ במגמת מע' מידע). לאור הדינמיות בתחום, לימודי הנדסה בתחומים אחרים – יבחנו כל מקרה לגופו. ❖ מדעי המחשב ❖ מדעים מדויקים (מתמטיקה, פיזיקה) ❖ מערכות מידע ❖ תואר שני במנע"ס התמחות במערכות מידע ❖ לימודי צבא ובטחון.
51.	המכון למחקר ביולוגי	<ul style="list-style-type: none"> ❖ מדעי החיים ❖ מדעים מדויקים ❖ לימודי הנדסה
52.	הרבנות הראשית לישראל	<ul style="list-style-type: none"> ❖ לימודי יהדות
53.	הרשות לאכיפה במקרקעין	<ul style="list-style-type: none"> ❖ מהנדס בניין / אדריכלות ❖ הנדסאי בניין / אדריכלות ❖ גיאוגרפיה ❖ תכנון ערים / לימודי סביבה